

Predmet: **Sociologija**

Profesor: Danijela Galić, danijela.g@gmail.com

Nastavna cjelina: Obitelj

Nastavna jedinica: **Brak u usporednoj perspektivi**

Udžbenik: FANUKO, Nenad: Sociologija, udžbenik za gimnazije, Profil, Zagreb, 2019.

Za početak predlažem da polako i s razumijevanjem pročitate poglavlje *Brak u usporednoj perspektivi* na stranici 161-162. Nakon toga nastavite čitati ovaj tekst.

U tekstu ste mogli pročitati što je brak i opasku da brak obično znači zajednicu osoba različita spola, ali vi dobro znate da je danas u mnogim zapadnim društvima moguće sklopiti brak i između osoba istoga spola. O toj temi se vode česte rasprave; u mnogim društvima vlada neslaganje među građanima treba li dozvoliti istospolne brakove ili ne. Unatoč brojnim prigovorima konzervativnih struja, zakonodavci većine europskih država dozvoljavaju istospolne brakove.

Razmisli:

- ✓ Kakvo je vaše mišljenje o ovoj temi?
- ✓ Treba li država dozvoliti istospolne brakove?
- ✓ Treba li omogućiti homoseksualnim parovima usvajanje djece?
Homoseksualni parovi tvrde da je bolje da oni usvoje dijete, nego da dijete odrasta u domu. Kakav je vaš stav?

Također ste mogli pročitati da postoje dva oblika braka: monogamija i poligamija. **Monogamija** je dakle brak dviju osoba. U većini društava je zabranjeno biti istodobno u braku s više osoba (dakle, negdje je dozvoljeno).

Uzastopna monogamija je pojava kad, nakon razvoda braka ili smrti supružnika, osoba ponovo stupa u brak.

Poligamija je pojava sklapanja braka s više partnera istodobno. Dijeli se na poliginiju i poliandriju.

Poliginija znači brak jednog muškarca s više žena. U prošlosti je ovaj vid braka bio dozvoljen u mnogim društvima, međutim rijetko se prakticirao. Obično bi samo muškarci na višim društvenim položajima, vođe plemena i slično imali više žena. Danas je to rijedak oblik braka. Islam kao religija dozvoljava poliginiju, međutim to ne znači da države u kojima muslimani čine većinu to dozvoljavaju. Samo u nekim islamskim državama (Iran, Afganistan, Sudan...) je dozvoljeno imati do četiri žene ali pod uvjetom da muškarac može ekonomski skrbiti o svim svojim ženama i djeci.

Poliandrija je brak jedne žene s više muškaraca i iznimno je rijedak oblik braka. Žena se u tom slučaju najčešće uda za braću iz jedne obitelji, zato se takav brak često zove *bratski brak*. Prakticira se u društvima gdje je postoji biološki manjak žena (npr. u nekim nepalskim, eskimskim, tibetanskim i amazonskim plemenima). Naime, u nekim siromašnim i nerazvijenim društvima se prakticiraju ubojstva ženske novorođenčadi. To se čini iz više razloga. Prisjetite se uvodnog teksta gdje se spominjao miraz koji se mora dati muževnoj obitelji. U Indiji neke obitelji ubiju žensku novorođenčad jer bi ih davanje miraza ekonomski upropastilo. Nama je to nešto strašno i nezamislivo a taj suludi običaj se prakticira i u drugim dijelovima svijeta. U Kini je od 1979.-2015. vrijedila tkz. *politika jednog djeteta* koja je također uzrokovala pobačaje ženskih beba. Zanimljiv tekst o tome možete pročitati na sljedećoj poveznici:
https://hr.wikipedia.org/wiki/Kineska_politika_jednog_djeteta

Razmisli:

- ✓ Kakvo je vaše mišljenje o poliginiji?
- ✓ Jesmo li etnocentrični ako tvrdimo da je poliginija nazadan i primitivan običaj?